

Akademisyenler bilimsel faaliyet ve görüşlerini nasıl, ne kadar, hangi vasıtalarla paylaşmalıdır?

Biyopsikososyal varlık olan bilim insanlarının tanınır olma, görünür olma, yıllardır üzerinde çalıştığı konular gündeme geldiğinde ilk akla gelen isimlerden birisi olma, takdir edilme gibi beklentilerinin olması gayet doğaldır. Akademisyenlerin bu beklentilerine cevap verecek en uygun mecra bilimsel çalışmalarının önemli bilimsel dergilerde yayınlanması ve diğer bilim insanları tarafından bu yayınların okunup, bilhassa alıntılanmasıdır. Bunun dışında bilimsel çalışmaların toplum ile paylaşılmasında yarar bulunan bazı haller vardır.

Kendi disiplinimiz üzerine konuşacak olursak Adli Tıp ve Adli Bilimler alanında geliştirilen yeni bir yöntemin görsel ve yazılı basında yer alması, gerektiği takdirde bilim insanlarının ya da çalışmanın yapıldığı akademik yapının sosyal medya hesaplarından yayınlanması yararlı olacaktır. Bu sayede toplumu oluşturan her bireyin temel haklarından olan hak arama süreçlerinde bu yöntemin kullanılabilmesi, adli makamların yıllar sonra haberdar olabilecekleri bir olanaktan kısa sürede ve yaygın şekilde haberdar olması sağlanabilecektir. Ayrıca bilim insanının kamuoyunu aydınlatma yükümlülüğü gereği yukarıda sayılan mecralarda başkaları tarafından infial uyandırıcı şekilde yer alan ve gereç, yöntem, içerik açısından yerinde olmadığını düşündüğü hususlarda da aynı mecraları kullanarak bu yükümlülüğünü yerine getirmesi gereklidir. Örneğin, nerede, nasıl çalışıldığı, hangi bilimsel platformda yayınlandığı belli olmayan bir çalışmadan hareketle “ambalajlı sulara kurşun riski bulunduğu” ilişkin haberlerin halkta yaratacağı korku ve endişeyi giderebilmek amacı ile 16.01.2019 tarihinde görev bilip Anadolu Ajansında yayınlanan açıklamam ya da 12.06.2021 tarihinde TRT haberde yayınlanan ve adli mercilerin İstanbul Üniversitesi-Cerrahpaşa Adli Tıp ve Adli Bilimler Enstitüsü’nde “DNA analizi ile eşkal tespiti” yapabildiğine ilişkin haber bu kapsamda değerlendirilebilir. Yine eğitim kurumlarının rutin hizmetlerini, eğitim/öğretim faaliyetlerini, araştırma geliştirme kapasitelerini duyurmalarına katkı sunacak haber ve söyleşilere katılmaları toplumsal yarar sağlayabilecektir.

Ancak bazı akademisyenlerin yazılı ve görsel basını mesken tuttuğu, kendisinin ve/veya çalıştığı kurumun sosyal medya hesaplarından hemen her konuda görüş bildirdiği, alanımız ile ilgili konuşmak gerekirse akademik çalışmaları o yönde olsun ya da olmasın en sık görüşüne başvuru uzman/lar oldukları görülmektedir. Bu duruma söz konusu uzmanların medya organlarından gelen teklifleri kolay kabul etmelerinin yanında “insanın köpeği ısırması” genel öğretilerinden hareketle bu uzmanların izlenme oranını artırıcı cümleler kullanmaya olan eğilimlerinin yol açtığı kanaatindeyim. Merdiven altı koşullarda çalışılması nedeni ile bulaşa bağlı olduğunu düşündüğüm bir vaka için, büyük bir ulusal kanalın muhabirinin bana, canlı yayında, ısrarla “uyuşturucu tacirleri fare zehiri katıyor” dedirtmeye çalışması, ancak başaramaması bunun uç örneklerinden birisi olsa gerektir.

Kendi popüleritesini zirvede tutmak, sahibi olduğu ya da çalıştığı birimin daha fazla talep almasını sağlamak gibi somut beklentiler yanında hangi psikolojik zemine dayanarak yaptığının değerlendirmesini bu alanın profesyonellerine bırakmanın uygun olacağını düşündüğüm, yukarıdaki tanıma az ya da çok uyan akademisyenleri tweet atmadan, sosyal medyadan paylaşım yapmadan, yazılı veya sözlü beyanatta bulunmadan önce bir kez daha düşünmeye davet ediyorum.

Prof. Dr. Faruk AŞICIOĞLU
Editör